

Pravice žrtev kaznivih dejanj

Oškodovanec (oziroma žrtev) kaznivega dejanja postanete, ko vam je s kaznivim dejanjem prekršena ali ogrožena osebna ali premoženjska pravica, pri čemer ste utrpeli škodo, vključno s fizičnimi, duševnimi ali čustvenimi posledicami ali ekonomsko izgubo. Kadar je neposredna posledica kaznivega dejanja smrt osebe, se za oškodovanca štejejo tudi njeni zakonec oziroma oseba, s katero je živel v zunajzakonski skupnosti, krvni sorodnik v ravni vrsti, posvojenec ali posvojitelj, bratje in sestre ter osebe, ki jih je preživljala oziroma jih je imela dolžnost preživljati.

V skladu z Zakonom o kazenskem postopku lahko prijavite kaznivo dejanje oziroma podate ovadbo državnemu tožilcu ali policiji. Ta jo mora sprejeti in poslati pristojnemu državnemu tožilcu.

Če se odločite ovadbo podati na policiji, to lahko storite:

- osebno kadarkoli na katerikoli policijski postaji ali oddelku policije, kjer je delo ali dežurstvo praviloma organizirano in poteka 24 ur na dan (policist bo sestavil zapisnik o sprejemu ustne ovadbe, ki ga podpišete vi in policist),
- po telefonu na številko 113 ali druge telefonske številke policijskih enot, ki so objavljene v javnem telefonskem imeniku Telekom Slovenije in na spletni strani policije (policist bo naredil uradni zaznamek o sprejemu ovadbe, ki ga sestavi in podpiše policist),
- pisno (na zahtevo vam bo izdano potrdilo, da ste policiji podali ovadbo),
- po elektronski pošti ali prek spletnega portala eUprava.

Pri ustni ovadbi vas morajo policisti opozoriti na posledice krive ovadbe, in sicer, da je kriva ovadba kaznivo dejanje, za katero se storilec preganja po uradni dolžnosti. Po prejemu ovadbe morajo policisti presoditi, ali obstaja razlog za sum, da je bilo kaznivo dejanje storjeno, in ukreniti vse potrebno, da se izsledi storilec tega kaznivega dejanja, da se storilec ali udeleženec ne skrije ali ne pobežne, da se odkrijejo in zavarujejo sledi kaznivega dejanja in predmeti, ki bi lahko bili dokaz, in da se v policijski preiskavi zberejo vsa obvestila, ki bi bila morda koristna za uspešno izvedbo kazenskega postopka.

Zaradi ugotovitve obstoja posebnih potreb za zaščito vam bo policist ob prvem stiku z namenom ocenitve stopnje ogroženosti zastavil nekaj vprašanj, ki so pomembna za nadaljnje ukrepe za zagotavljanje vaše varnosti, lahko pa bo pridobil tudi mnenje pristojnega centra za socialno delo.

Na podlagi vaše prijave bo policija zbrala obvestila in dokaze, ki so pomembni za izvedbo kazenskega postopka. Na podlagi morebitnih usmeritev in navodil državnega tožilca bo nato sestavila kazensko ovadbo in priložila tudi morebitne predmete, skice, fotografije, poročila, zapise o aktivnostih, ki jih je izvedla, uradne zaznamke, izjave in drugo gradivo, ki bi lahko bilo koristno za uspešno izvedbo kazenskega postopka. Vse to bo poslala državnemu tožilcu, ki bo odločil o nadaljevanju postopka.

Državni tožilec lahko kazensko ovadbo zavrže ali zahteva njeno dopolnitev, z vašim soglasjem pa lahko v določenih primerih odloži pregon oziroma zadevo odstopi v poravnavo (storilec mora potem bodisi opraviti družbeno koristno delo bodisi drugače zmanjšati ali odpraviti škodljive posledice kaznivega dejanja; če to stori, se ovadba zavrže). Državni tožilec lahko sicer vloži obtožni akt neposredno na sodišče ali zahteva izvedbo posameznih preiskovalnih dejanj ali preiskave, ki jo vodi preiskovalni sodnik. Po končani preiskavi se državni tožilec odloči o nadaljevanju postopka (lahko odstopi od pregona ali pa vloži obtožni akt). Sodišče med sojenjem izvede zbrane dokaze in odloči o krivdi storilca. Če je spoznan za krivega, ga sodišče tudi ustrezno kaznuje.

VAŠE PRAVICE, ČE POSTANETE ŽRTEV KAZNIVIH DEJANJ:

- **Pravica do posebno skrbnega in obzirnega ravnanja, kadar je to potrebno zaradi vaše ranljivosti, na primer zaradi starosti, zdravja, nebogljenosti ali druge podobne okoliščine (18.a člen ZKP)**

To zavezuje vse udeležence postopka (policijo, državno tožilstvo, sodišče in druge državne organe, strokovnjake, izvedence, sodne in druge tolmače ter poravnalce);

- **Pravica do uporabe materinega jezika oziroma jezika, ki ga razumete (8. člen ZKP)**
  - o pravici boste poučeni, lahko se ji tudi odpoveste, če znate jezik, v katerem teče postopek,
  - v sodnem postopku imate pravico do:
    - ustnega tolmačenja tega, kar se govori, ter
    - na izrecno zahtevo tudi do pisnega prevajanja dokumentov, ki so bistveni glede vaših pravic,
  - na voljo imate tudi ugovor:
    - zaradi neustreznega tolmačenja ali prevajanja,
    - če tolmačenje ali prevajanje ni zagotovljeno v vseh primerih, ko bi moralo biti;
- **Pravica do prisotnosti zaupne osebe, ki jo lahko sami izberete ob prvem stiku s pristojnim organom (četrti odstavek 65. člena ZKP)**
  - zaupna oseba vas lahko spremlja med celotnim postopkom in vam nudi podporo,
  - zaupna oseba ni pooblaščenec, ki bi uveljavljal vaše interese v kazenskem postopku (ki bi torej delovala kot odvetnik),
  - zaupna oseba vas lahko spremlja, če je to potrebno zaradi vrste in teže kaznivega dejanja, vaših osebnih okoliščin ali stopnje vaše ogroženosti,
  - prisotnost zaupne osebe se lahko zavrne, če bi bilo to v nasprotju z interesi postopka ali vašimi koristmi (zaupna oseba torej ne more biti nekdo, ki bi vam lahko škodoval ali ki je stranka ali udeleženec postopka);

- **Pravica, da vas lahko v postopku zastopa pooblaščenec, ki je lahko tudi odvetnik, če ste mladoletni oškodovanec določenih kaznivih dejanj, vam bo pooblaščenca postavilo sodišče, če si ga ne boste prej izbrali sami (65. člen ZKP)**

V kazenskem postopku, ki teče zaradi kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost, zakonsko zvezo, družino in otroke, spravljanja v suženjsko razmerje in trgovine z ljudmi, morate imeti, če ste mladoletni, ves čas od uvedbe kazenskega postopka pooblaščenca, ki skrbi za vaše pravice, še posebej v zvezi z zaščito vaše integritete med zaslišanjem in uveljavljanjem premoženjskopravnega zahtevka. Če ste mladoletni oškodovanec prej navedenih kaznivih dejanj, morate imeti pooblaščenca tudi, kadar ste zaslišani v predkazenskem postopku. Če ga še ne boste imeli, vam ga bo izmed odvetnikov postavilo sodišče po uradni dolžnosti;

- **Pravica, da ste upravičeni do brezplačne zdravstvene, psihološke in druge pomoči ter podpore, ki jo nudijo centri za socialno delo in druge organizacije (prva alineja prvega odstavka 65.a člena ZKP, 14.a člen ZSV)**

Poleg zdravstvenih storitev, ki jih zagotavlja javni zdravstveni sistem, imate kot oškodovanec kaznivega dejanja možnost pridobiti strokovno podporo in strokovno svetovanje na pristojnem centru za socialno delo. V nekaterih primerih so vam lahko v pomoč tudi nevladne organizacije.

Ne glede na to, ali podate prijavo kaznivega dejanja, vam kot žrtvi kaznivega dejanja, s katerim vam je bila neposredno povzročena kakršnakoli škoda, po zakonu, ki ureja socialno varstvo, pripada pravica do podpore žrtvam kaznivih dejanj, ki obsega strokovno podporo in strokovno svetovanje (izvajajo jo centri za socialno delo). S tem vam je omogočeno ustrezno psihološko, socialno in finančno izboljšanje položaja, nastalega zaradi storjenega kaznivega dejanja;

- **Pravica, da ste seznanjeni z možnostjo pomoči in ukrepi po Zakonu o preprečevanju nasilja v družini (druga alineja prvega odstavka 65.a člena ZKP in ZPND)**

Ob izbruhu nasilja imate kot žrtev možnost umika v krizni center, kjer boste dobili strokovno pomoč in nastanitve. Če po izteku bivanja v kriznem centru še potrebujete nastanitveno podporo, se lahko umaknete v varno hišo ali zatočišče. Pravico imate do brezplačne pravne pomoči in spremljevalca, ki vas spremlja v postopkih, vam pomaga pri zaščiti vaše integritete in iskanju rešitev ter vam daje psihosocialno oporo. Če je to potrebno, lahko policija ali sodišče storilcu nasilja izreče tudi prepoved približevanja kraju ali osebi. Storilcu lahko sodišče na predlog žrtve prepove vstop v skupno stanovanje in tega po potrebi prepusti v izključno uporabo žrtvi;

- **Pravica do preprečitve neželenega stika, ki bi ga imeli s storilcem, razen če je stik nujno potreben zaradi uspešne izvedbe predkazenskega ali kazenskega postopka (peti odstavek 65. člena ZKP)**

V okviru kazenskega postopka so mogoči različni organizacijski ukrepi, npr. vabljenje na zaslišanje ob različni uri kakor osumljenca itd.;

- **Pravica, da ste lahko zaradi zagotavljanja svoje osebne varnosti obveščeni o izpustitvi ali pobegu osumljenca oziroma obdolženca iz pripora ali hišnega pripora (četrti odstavek 65.a člena ZKP)**

- za obveščanje lahko zaprosite kadar koli,
- obveščanje se lahko zavrne, če bi bil storilec zaradi tega lahko ogrožen,
- o pobegu storilca iz hišnega pripora vas obvesti policija ali sodišče,
- o izpustitvi storilca iz hišnega pripora vas obvesti sodišče,
- o izpustitvi oziroma pobegu storilca iz pripora vas obvesti zavod, v katerem je prestajal pripor;

- **Pravica, da lahko zahtevate obveščanje o izhodu, odpustu ali pobegu zapornika po Zakonu o izvrševanju kazenskih sankcij (30.b člen ZIKS-1)**

- zahtevo o obveščanju o izhodu, odpustu ali pobegu obsojenca, mladoletnika ali osebe, ki je na izvrševanju varnostnega ukrepa obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu, lahko vložite na Generalni urad Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij, Beethovnova ulica 3, 1000 Ljubljana;
- če ste že vložili zahtevo za obveščanje o izpustitvi in pobegu pripornika v predkazenskem postopku in zahteve niste preklicali ali spremenili, se šteje, da ste vložili zahtevo, da vas tudi zavod, v katerem obsojenec prestaja kazen ali se nahaja tam kot oseba z izrečenim varnostnim ukrepom, obvesti o izhodih, odpustu in pobegu obsojenca, mladoletnika ali osebe na obveznem psihiatričnem zdravljenju;
- če zahteve za obveščanje niste vložili, vas bo sodišče v osmih dneh po nastopu kazni zapora obsojenca, vzgojnega ali varnostnega ukrepa osebe, obvestilo o možnosti obveščanja;
- zavod za prestajanje kazni zapora, kjer obsojenec prestaja kazen zapora, ali prevzgojni dom, kjer mladoletnik prestaja ukrep, vas bo nato pozval k sklenitvi dogovora o načinu in obsegu obveščanja o izhodih, odpustu in pobegu obsojenca ali mladoletnika. O izhodu, odpustu ali pobegu osebe, zoper katero se izvršuje varnostni ukrep obveznega psihiatričnega zdravljenja in varstva v zdravstvenem zavodu, vas bo obveščal zdravstveni zavod, kjer je oseba na izvrševanju varnostnega ukrepa, in sicer na podlagi predhodno sklenjenega dogovora o načinu in obveščanju o izhodih, odpustu in pobegu osebe,
- obveščanje je lahko zavrnjeno, če bi oškodovanec ogrožal zaprto osebo;

- **Pravica, da ste upravičeni do zaščitnih in drugih ukrepov za zagotavljanje osebne varnosti po Zakonu o kazenskem postopku in Zakonu o zaščiti prič (ZZPrič)**

Zakon o kazenskem postopku vključuje kar nekaj zaščitnih ukrepov. Policija in državno tožilstvo bosta ocenila vašo ogroženost (pri tem vam bosta zastavila nekaj vprašanj, na katera lahko odgovorite, če želite). Ta ocena se bo upoštevala pri odreditvi zaščitnih ukrepov:

- snemanje zaslišanja priče (oškodovanca), mlajše od 15 let (prvi odstavek 84. člena ZKP),

- zbiranje obvestil (pred policijo), ki ga opravi ista oseba oziroma oseba istega spola (148.b člen ZKP),
- zaslišanje s pomočjo strokovnjaka in v prilagojenih prostorih (peti in šesti odstavek 240. člena ZKP),
- varovanje osebnih podatkov priče in zaslišanje z uporabo tehničnih sredstev, npr. zaščitne stene (240.a člen ZKP),
- zaslišanje prek videokonference (244.a/1 člen ZKP)
- izključitev javnosti na glavni obravnavi (295. člen ZKP).

Zakon o zaščiti prič je sistemski zakon, ki omogoča zaščito pomembnih prič pri težjih kaznivih dejanjih, če je resno ogroženo njihovo življenje ali telo oziroma življenje ali telo druge ogrožene osebe in so zaščitni ukrepi nujni za odvrnitev nevarnosti. Oškodovanci so največkrat tudi priče. Sodelovanje je prostovoljno, ukrepi pa vključujejo tudi prireditve dokumentov, spremembo identitete, preselitev ipd.;

- **Pravica, da mora pravice iz petega odstavka 65. in šestega odstavka 240. člena ZKP upoštevati tudi izvedenec pri pregledu oziroma razgovoru z vami zaradi izdelave izvedenskega mnenja (264. in 264.a člen ZKP)**

- pregleda vas lahko le, če je to nujno potrebno, sicer pa svoje delo opravi na podlagi medicinske dokumentacije ali drugih podatkov v spisih,
- pri pregledu mora spoštovati vašo telesno in duševno celovitost,
- pri razgovoru z izvedencem je z vami lahko oseba, ki ji zaupate,
- razgovor z izvedencem se lahko opravi v posebej prilagojenih prostorih (t. i. varnih sobah);

- **Pravica, da ste ob prijavi kaznivega dejanja upravičeni do potrdila oziroma izvoda zapisnika o prijavi kaznivega dejanja (147.a člen ZKP)**

- potrdilo vsebuje številko zadeve, čas in kraj podaje ovadbe, vaše osebno ime, dan, mesec in leto rojstva, EMŠO, vaš naslov ali prebivališče, morebitne druge kontaktne podatke, navedbo kaznivega dejanja ter če so znani, tudi podatke o času in kraju storitve kaznivega dejanja in kakršni koli škodi, ki naj bi jo povzročilo kaznivo dejanje, ter navedbo, da je ovaditelj oškodovanec,
- v potrdilu boste opozorjeni tudi na dolžnost obveščanja o vsaki spremembi naslova ali prebivališča (66. člen) in na pravico do prevzema pregona (60., 62. in 433. člen),
- če ne govorite oziroma razumete jezika v uradni rabi, vam bo pri podaji ovadbe glede jezika pomagala oseba, ki poleg jezika v uradni rabi razume oziroma govori jezik, ki ga razumete oziroma govorite,
- na vašo zahtevo bo zagotovljen brezplačni prevod pisnega potrdila o podani ovadbi v jezik, ki ga razumete;

- **Pravica, da ste seznanjeni s potekom svoje zadeve in svojo vlogo v predkazenskem oziroma kazenskem postopku (tretji odstavek 65.a člena ZKP)**

- na spletni strani policije lahko prek aplikacije spremljate, v kateri fazi je predkazenski postopek. Za uporabo aplikacije morate vnesti ime, priimek, EMŠO, e-poštni naslov in datum naznanila kaznivega dejanja (https://www.policija.si/apps/obvescanje_oskodovancev/form.php),
- vprašanje o fazi zadeve lahko pošljete tudi na pristojno državno tožilstvo ali sodišče,
- lahko zahtevate, da vam sodišče pošlje pravnomočno sodbo (torej sodbo, ki je ni mogoče več izpodbijati s pritožbo),
- nepravnomočno sodbo boste prejeli, če boste imeli pravico do pritožbe ali če bo obsojencu izrečena pogojna obsodba z varstvenim nadzorstvom in določenim navodilom prepovedi približevanja vam ali če mu bo izrečen varnostni ukrep prepovedi približevanja ali komuniciranja z žrtvijo (v tem primeru boste seznanjeni z navedenimi ukrepi in boste lahko sporočili morebitne obsojenčeve kršitve);

- **Pravica, da ste seznanjeni s podatki kontaktne osebe pristojnega organa, s katero lahko komunicirate o svoji zadevi (osma alineja prvega odstavka 65.a člena ZKP)**

- najprej bo to oseba na policiji, pozneje pa na državnem tožilstvu oziroma na sodišču;

- **Pravica, da lahko v kazenskem postopku opozarjate na dejstva in predlagate dokaze, vpogledate v spis in ga kopirate (59. člen ZKP)**

- med sodno preiskavo imate pravico opozoriti na vsa dejstva in predlagati dokaze, ki so pomembni za to, da se ugotovi kaznivo dejanje, izsledi storilec kaznivega dejanja in ugotovi premoženjskopravni zahtevak,
- na glavni obravnavi imate pravico predlagati dokaze, zastavljati obdolžencu, pričam in izvedencem vprašanja, dajati pripombe in pojasnila glede njihovih izpovedb ter dajati druge izjave in navajati druge predloge,
- pravico imate pregledati in prepisati spise in si ogledati dokazne predmete. To pravico vam smejo odreči, dokler niste zaslišani kot priča;

- **Pravica, da lahko podate mnenje o nameravem zavrženju ovadbe za kaznivo dejanje, za katero je v zakonu predpisana kazen zapora več kot osem let (četrty odstavek 161. člena ZKP)**

Državni tožilec vas mora pisno seznaniti z namero, da bo zavrgel ovadbo, ter navesti bistvene razloge za takšno odločitev in vam omogočiti, da se v 15 dneh do njih pisno opredelite ter da sporočite morebitne dodatne podatke in dokaze glede utemeljenosti suma, da je osumljenec storil kaznivo dejanje. Svoje mnenje, podatke in dokaze pošljete državnemu tožilcu in vodji pristojnega okrožnega državnega tožilstva;

- **Pravica, da lahko prevzamete pregon, če ga opusti ali ne začne državni tožilec (60. in drugi odstavek 63 člena ZKP)**

- državni tožilec vam mora svojo odločitev sporočiti in vas poučiti, da lahko začnete pregon sami, tako ravna tudi sodišče, če je državni tožilec odstopil od pregona,
- pregon lahko začnete oziroma nadaljujete v tridesetih dneh po prejemu sporočila,
- če niste bili obveščeni, rok začne teči od dneva, ko ste izvedeli za zavrženje ovadbe oziroma odstop od pregona,
- kot oškodovanec v vlogi tožilca imate enake pravice kakor državni tožilec, razen tistih, ki jih ima državni tožilec kot državni organ,
- državni tožilec ima pravico, da do konca glavne obravnave od vas prevzame pregon in zastopanje obtožbe;

- **Pravica, da lahko vložite predlog za uveljavitev premoženjskopravnega zahtevka (100.-111. člen ZKP)**

- Premoženjskopravni zahtevak se lahko nanaša na povrnitev škode, vrnitev stvari ali razveljavitev določenega pravnega posla.
- Podate ga pri organu, pri katerem se vloži kazenska ovadba (državno tožilstvo ali policija), ali pri sodišču, pred katerim teče postopek.
- Zahtevak morate določno označiti in predložiti dokaze.
- Sodišče vam lahko v obsodilni sodbi prisodi premoženjskopravni zahtevak v celoti; lahko vam ga prisodi deloma in vas s presežkom napoti na civilno pravdo.
- Če podatki kazenskega postopka ne dajejo zanesljive podlage niti za popolno niti za delno razsojo, vas sodišče napoti na civilno pravdo s celotnim premoženjskopravnim zahtevkom.
- V primeru oprostilne ali zavrnilne sodbe ali ustavitve postopka s sklepom oziroma zavrženja obtožnice vas sodišče napoti, da lahko svoj premoženjskopravni zahtevak uveljavljate v pravdi.
- Če gre pri premoženjskopravnem zahtevku za vrnitev stvari, pa sodišče ugotovi, da pripada stvar vam in da je pri obdolžencu ali katerem od udeležencev kaznivega dejanja ali pri nekom, ki so mu jo ti dali v hrambo, odloči v sodbi, da se stvar izroči vam.

- Če se premoženjskopравни zahtevek nanaša na razveljavitev določenega pravnega posla in sodišče spozna, da je utemeljen, izreče v sodbi, da se ta pravni posel v celoti ali deloma razveljavi s posledicami, ki iz tega izvirajo, ne da bi s tem posegalo v pravice drugih;
- **Pravica, da ste lahko upravičeni do brezplačne pravne pomoči po Zakonu o brezplačni pravni pomoči (ZBPP)**
 Zakon, ki ureja brezplačno pravno pomoč (BPP), ločuje med redno, izredno, nujno in izjemno BPP. Za dodelitev redne BPP so določeni finančna merila in vsebinski pogoji.
 Finančna merila:
    - če glede na svoj finančni položaj in finančni položaj svoje družine brez škode za svoje socialno stanje in socialno stanje svoje družine ne bi zmogli stroškov sodnega postopka oziroma stroškov nudenja pravne pomoči.
 Vsebinska pogoja:
    - Zadeva ni očitno nerazumna oziroma iz nje izhaja, da imate verjetne možnosti za uspeh.
    - Zadeva mora biti pomembna za vaš osebni in socialno-ekonomski položaj oziroma je njen pričakovani izid za vas ali vašo družino življenjskega pomena.
    - Izredna BPP se dodeli prejemnikom denarne socialne pomoči, ki morajo izpolnjevati vsebinske pogoje, ne pa tudi finančnih meril. Drugi pogoji za izredno, nujno in izjemno BPP so določeni v ZBPP.
    - Več informacij na http://www.sodisce.si/sodni_postopki/brezplacna_pravna_pomoc/;
  - **Pravica, da ste seznanjeni z načinom in pogoji uveljavljanja pravice do odškodnine žrtvam nasilnih naklepnih kaznivih dejanj po Zakonu o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (ZOZKD)**
    - Pogoj za uveljavljanje odškodnine tako za žrtev kakor tudi za svojca je državljanstvo Republike Slovenije ali druge države članice EU.
    - Če ste oškodovanec nasilnega naklepnega dejanja (zlasti kaznivega dejanja zoper življenje in telo ali spolno nedotakljivost) lahko od države uveljavljate odškodnino po ZOZKD. Odškodnino lahko pod določenimi pogoji uveljavljate tudi kot svojec žrtve, ki je v kaznivem dejanju izgubila življenje.
    - V primerih, ko je storilec nasilnega naklepnega dejanja neznan ali ga ni mogoče preganjati (ker je npr. pokojni), vam (kot žrtvi ali svojcu) ni treba najprej uveljavljati odškodnine od storilca dejanja, prav tako imate tak poseben položaj, če ste bili v času storitve kaznivega dejanja otrok (mlajši od 18 let), oškodovanec nasilja v družini, invalid ali tujec (državljan druge države članice EU). Rok za vložitev zahteve za odškodnino v teh primerih je šest mesecev od storitve kaznivega dejanja.
    - V drugih primerih je treba najprej uveljavljati povrnitev škode od storilca kaznivega dejanja. Če izvršba ni uspešna (ali sploh ni mogoča), se nato lahko odškodnina zahteva od države po ZOZKD. V teh primerih je rok za uveljavljanje odškodnine tri mesece od prejema podatkov o neuspehu (ali nemožnosti) izvršbe (npr. od prejema sklepa o ustavitvi izvršbe, od odgovorov na poizvedbe o premoženju storilca ipd.).
    - Vlogo za odškodnino vložite na predpisanem obrazcu pri Ministrstvu za pravosodje.
    - Več informacij na: http://mp.arhiv-spletisc.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_kaznovalno_pravo_in_clovekove_pravice/sektor_za_popravo_kvivic_in_podporo_zrtvam_kaznivih_dejanj/odskodnine_zrtvam_kaznivih_dejanj/index.html;
  - **Pravica, da ste upravičeni do plačila in povrnitve stroškov v kazenskem postopku (92., četrty odstavek 96. in 97. člen ZKP)**
    - med stroške kazenskega postopka spadajo tudi vaši potrebni izdatki in potrebni izdatki vašega zakonskega zastopnika ter nagrada in potrebni izdatki vašega pooblaščenca,
    - ob koncu postopka bo sodišče odločilo o plačilu stroškov kazenskega postopka, če bo izdalo obsodilno sodbo, bo stroške plačal obsojeni,

- nagrado in potrebne izdatke pooblaščenca vedno plačate sami, razen če vam je pooblaščenca postavilo sodišče po uradni dolžnosti (v tem primeru jih bo vnaprej plačala država, pozneje pa obsojenec),
- pooblaščenec, ki ni odvetnik, ampak je odvetniški kandidat, nima pravice do nagrade, temveč samo pravico do povrnitve potrebnih izdatkov,
- nekatera kazniva dejanja se preganjajo na predlog, kar pomeni, da vi predlagate pregon (npr. z vložitvijo ovadbe), vendar pregon tudi v tem primeru vodi državni tožilec. Če pri takšnih kaznivih dejanjih po začetku glavne obravnave umaknete predlog za pregon, plačate stroške kazenskega postopka, razen če obdolženec izjavi, da jih bo plačal sam;

- **Pravica, da se lahko pritožite zoper sodbo (četrti odstavek 367. člena ZKP)**

Pritožbo imate zoper zavrnilno sodbo in oprostilno sodbo, zoper obsodilno sodbo pa le glede odločbe o premoženjskopravnem zahtevku, objavi pravnomočne sodbe in odločbe o stroških. Če je državni tožilec prevzel pregon od vas kot oškodovanca, se smete pritožiti iz vseh razlogov, zaradi katerih se sme izpodbijati sodba.

Podpora žrtvam nudijo tudi nevladne organizacije:

- Društvo SOS telefon (<http://www.drustvo-sos.si/>)
- Društvo za nenasilno komunikacijo (<https://www.drustvo-dnk.si/>)
- Društvo Ženska svetovalnica (<http://www.drustvo-zenska-svetovalnica.si/>)
- Ključ – center za boj proti trgovini z ljudmi (<http://www.drustvo-kljuc.si/>)
- Društvo za pomoč žrtvam kaznivih dejanj – Beli obroč Slovenije (<http://www.beliobroc.si/>)
- Združenje za MOČ (<http://spolna-zloraba.si/>)

Več o oblikah pomoči za žrtve nasilja je na voljo v publikaciji Mreža socialnovarstvenih programov, programov za invalide in programov v podporo družini (http://mddsz.arhiv-spletisc.gov.si/si/delovna_podrocja/sociala/socialnovarstveni_programi/).

Pravna podlaga (povezave):

- Zakon o kazenskem postopku (ZKP): <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO362>
- Zakon o izvrševanju kazenskih sankcij (ZIKS-1): <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1223>
- Zakon o preprečevanju nasilja v družini (ZPND): <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5084>
- Zakon o zaščiti prič (ZZPrič): <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4265>
- Zakon o brezplačni pravni pomoči (ZBPP): <http://pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1265>
- Zakon o odškodnini žrtvam kaznivih dejanj (ZOZKD): <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO4264>
- Zakon o socialnem varstvu (ZSV): <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO869>